

Slavje brez sirovih štrukljev

»Spijva kozarec šampanjca na račun zmage mojega sina,« je rekla Zdenka Steiner, mama našega mladega smučarja Roka Petroviča, ko sem hotela kaj več zvedeti o novem svetovnem mladinskem prvaku v slalomu in dobitniku bronaste medalje v veleslalomu. Njega, seveda, ni bilo doma v Slomškovi 11, marveč je v nekem hotelu v daljnem Garmisch-Partenkirchenu čakal na novo preizkušnjo na snegu.

»Vsakič, ko se vrne s tekmovanj, mi prinese domov celo goro cunj,« pravi Zdenka Steiner, mati svetovnega mladinskega smučarskega prvaka Roka Petroviča.

»Njegov sedemnajsti rojstni dan bomo tako praznovali deset dni kasneje in tedaj mu bom pripravila sirove štruklje, ki so njegova najljubša jed. Rok je rad doma in več se nas zbere za praznik, srečnejši je.« Pri tem »več« je mama mislila tudi na njegovo dekle, s katero se le poredkoma srečujeta, saj tudi ona smuča.

In sploh je mladi smučar kar naprej na poti in življenje vrhunškega smučarja je naporno. Tako naporno, da se mami včasih celo zasmili, vendar ji Rok nikoli ne pokaže kislega ali naveličanega obraza, marveč je vedno nasmejan, razpoložen za delo ali za šalo. Kadar je doma, mama ne ve, česa bi se lotila, da bi mu ustregla:

»Ne vem, ali naj najprej skuham kaj dobrega ali naj grem prst, saj mi vsakič prinese pravo goro cunj,« je mal-

ce potožila, kajti Zdenka Steiner je tudi zaposlena na republiškem zavodu za šolstvo kot vodja založniške dejavnosti in ima sama kup obveznosti.

Pokazala mi je njegovo sobo, lepo pospravljeno in polno ne le pokalov, marveč tudi knjig.

»Rok je pravi požiralec knjig. Ko je v Wengenu moral počivati zaradi poškodbe, ki jo je bil staknil v Adelbodnu, se je zabubil v knjige. Že od majhnega je rad bral in na moje začudenje tudi hitro opustil pravljčni svet. Pri enajstih letih je že segel po knjigi Vzhodno od raja, potem se je lotil pisatelja Remarquea, zatem Kirsta in zdaj ga zanimajo knjige, kot je na primer Petrovo načelo. Celo socioloških študij se je že lotil in vzel v roke tudi Kardelja,« je našela mama.

Kaže, da je to vsestransko nadarjen fant, saj ga zanimata tudi matematika in medicina. V šoli, kjer je morda vsega skupaj le dobra dva meseca, ga radi pohvalijo. Je dijak pedagoške gimnazije in že dvakrat je bil med prav dobrimi dijaki.

»Kamor gre, nese s seboj tudi učbenike. Kadar je doma, se sam pozanima, kako in kaj naj se uči, da bi dohitel druge. Pri tem moram pohvaliti njegove profesorje in sošolce, ki mu vsestransko pomagajo. Včasih se doma uči do enih, dveh ponoči in zjutraj ob šestih je že spet pri knjigah,« se je razgovorila mama, zadovoljna, da si njen sin tako kuje značaj in hkrati svojo bodočnost.

Od devetega leta naprej, ko ga je mama vpisala v smučarski klub, je Rok Petrovič zapišan smučem in disciplini, ki zahteva močnega človeka.

Pri smučanju mu je bila vzor sestra Senka, ki je tragično preminila in njena smrt se je Roku vtisnila globoko v zavest. Dolgo jo je pogrešal, veliko je razmišljal in skozi bolečino postal zrelejši. Danes je presrečen, če se mu okrog vratu ovije triletni Andraž, Senkin sin, ki sicer živi pri starih starših.

Veselim se uspeha našega Roka, saj le-ta vodi k stopnicam svetovnega pokala. Pri tem bi veljalo še omeniti, da je mama v srcu pričakovala njegovo zmago: »Lani je bil za las ob medaljo, pa sem letos kar pričakovala, da se bo izkazal. In se je,« se je zasmejala in posrebelala še ostanek šampanjca na Rokov račun.

Na koncu mi je še velela, naj le zapišem, da je tudi oče Roka Petroviča, dr. Krešimir Petrovič marsikaj storil, da je sin lahko treniral in se povzpel tako visoko. Tako mu starša vedno stojita ob strani in njemu to veliko pomeni.

ALBINA ADAMIČ

Ljubljana - skrita, neznana

Čeprav so bili domala vsi slikarji in kiparji v zgodovini veseljaki – če jim je življenje to le dovoljevalo – pa je videti, da so bili njihovi naročniki živo nasprotje tega: podobe veselja in veseljakov, plastične ali dvodimenzionalne, so prava redkost. Ena izmed teh je skrita v veži stare palače grofov Strassoldov na Novem trgu – danes v njenem pritličju prodajajo pohištvo – na čelu vežnega pristanastega portala. To je mojstrsko izklesana glava dvornega norca, kakršne poznamo iz tujih književnosti in kakršni se – seveda le poredkoma – pojavljajo tudi v tujih umetnostnih zakladnicah. Kako je ta podoba zašla k nam, v deželo revnih deželanov in za pojme evropske gospode še revnejšega plemstva?

Viktor Steska nekje omenja to glavo kot »glavo grajskega norca«. Če je bil model res to, kar pripoveduje zgodovinar, potem se »grajski« gotovo ne nanaša na ljubljanski grad, ki koncem 17. ali v začetku 18. stoletja že davno ni bil več bivališče deželnega glavarja, temveč le sedež vojaške posadke in zapor za najhujše zločince. V času torej, ko je glava najbrž nastala, ni bilo zanjo več pravega modela – če je na ljubljanskem gradu sploh kdaj bil! – in ne izpričanega pravega vzroka za to, da nas še danes gleda z vrha starega portala. Kaj je grofa Strassolda navedlo na to, da jo je dal tja vzditi? Tiči za tem kaka zgodba iz zgodovine te družine ali pa je bila vse skupaj le norčava domisljica? Kdo ve! Očitno pa gre za delo kakega potujočega italijanskega kiparja, ki so imeli takrat polne roke dela ob gradnji ljubljanskih palač in cerkva, nekoga, ki je motiv prinesel s seboj v spominu iz bogatejših in bolj veselih dežela sončnega juga.

PRED CERKVIJO SV. PETRA

Svetnika sta izgubila sij

Ljubljana je mesto, v katerem najdeš nešteto kulturnoumetniških znamenitosti znanih in neznanih avtorjev. Žal pa mnogo te kulturne dediščine propada, tako da od nje ostaja le kup nerazpoznavnih in zanemarjenih kamnov – in ti nam ne morejo biti v ponos. So le gmota ruševin, ki kažejo na naš mačehovski odnos do preteklosti.

Med mnogimi propadajočimi in nezaščitenimi spomeniki sta tudi kipa dveh svetnikov pred vhodom v eno od najlepših ljubljanskih cerkva – pred cerkvijo svetega Petra.

Kamnita podstavka, na katerih kipa stojita, sta brez informativnih napisov, tako da nepoznavalci le stežka prepoznajo oba svetnika – Petra in Pavla.

Leta 1938, ko so spremenili fasado prednjega dela cerkve, so kipa Petra in Pavla prestavili k vhodu, kjer že 45. leto prenašata vse vremenske nadloge. Dokler sta bila vzdignjena v pročelje, sta bila vsaj deloma zaščitena, danes pa jima dež, sneg, sonce, veter in megla stalno spreminjajo podobo. Svetnika se vztrajno »luščita«, saj sta narejena iz krhkega materiala. Vsako leto skopnita za nekaj milimetrov in vse bolj spominjata na pohabljen berača. Znaki, kot ključ in knjiga ter vladarska krogla in meč, ki so njuni sestavni deli, so komajda še vidni.

Njun današnji izgled ne služi ničemu, še najmanj pa okrasu te cerkve. Morda pa sta tudi žrtvi prerekanj med (ne)odgovornimi ljudmi, ki se ne morejo zediniti, v čigavo pristojnost sodita: cerkve ali spomeniškega varstva. Velikokrat za zaščito »zmanjka« denarja, še večkrat pa časa – zaradi dolgotrajnega pregovarjanja in dogovarjanja, kdo bo plačnik in kdo izvajalec. Petru in Pavlu se najbrž obetajo slabi časi, saj gotovo nista predvidena za obnovo v prihodnjih 10 letih; sta pač premalo pomembna, da bi bila uvrščena na prednostni seznam. Zanj pa bi bilo do takrat moč poskrbeti vsaj z leseno streho. Če je to predrago, potem je najbolje, da ju odstranijo in shranijo v primerno skladišče. Tam jima ne bi bilo treba zardevati od srarnu pred očitajočimi pogledi domačih in tujih radovednežev.

V primeru, da bosta še naprej kazila okolico s svojim nesvetniškim sijajem, ne bo dolgo, ko se bosta spet povrnila v prah, iz katerega sta nekoč nastala. Žal prežgodaj!

JANEZ PETKOVIŠEK

Svetnika pred šempetrsko cerkvijo nimata na sebi nič svetniškega

BOGO SAJOVIC

HUMORESKA

Šola za odstotke

Zadnjič so nam podražili meso. Svinjsko za tretjino, goveje nekaj manj, naktere druge vrste mesa še za nekaj manj, ampak v glavnem se je vse vrtelo okrog tridesetih odstotkov. To so mi (in vam tudi) povedali po televiziji, zraven pa so še povedali, da se bo podražila tudi železnica in še nekaj artiklov. Čisto na koncu je novinar povedal, da so se s temi podražitvami cene zvišale v globalu za štiri odstotke, življenjski stroški pa za dva (2) cela odstotka.

V matematiki v šoli res nisem bil dober, ampak tole je malo skregano z zdrav pametjo, sem pomislil. Potem mi je nekdo, ki se spozna na te stvari, povedal, da se pa zato niso podražile turbine, kar pomeni: če sešteješ eno turbino in en kilogram mesa, res v povprečju dobiš podražitev za 4 odstotke. Blago sem sicer protestiral, da jaz ne rabim turbine.

»Vidiš,« je rekel, ker ne rabiš turbine, ti je pač ni treba kupiti, zato pa so se s podražitvijo mesa tvoji živ-

ljenjski stroški dvignili samo za 2,2 odstotka.«

Potem sem ga mahnil, on pa me je tožil. In tako se bodo moji življenjski stroški zvišali še za kakšen odstotek, kajti ne mislim tajiti, da sem ga mahnil po temeljitem premisleku, torej naklepno.

Potem sem namlatil še sina, ki je imel novo matematiko, zdaj pa hodi v usmerjeno šolo, pa mi mulc tega ni znal razložiti. Na srečo bo to ostalo v družini, tako da mi ne bo zvišalo življenjskih stroškov.

No, naslednjega dne pa se mi je posvetilo. Na televizorju se je pojavil mož od Emone in povedal, da zaradi podražitev mesa v mesnicah ne bo nič več, ker Emona in drugi mesarji s temi cenami ne morejo shajati, ker da podražitev sploh ne gre njim v prid, ampak menda enim bolj zgoraj.

In ker mesa ne bo v mesnicah, ga torej ne bomo kupovali, to pa pomeni, da se nam res življenjski stroški ne bodo bistveno zvišali.